

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudkyň JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce **MU-STATE s. r. o.**, se sídlem Žerotínova 1114, Vsetín, zastoupeného JUDr. Ladislavem Břeským, advokátem se sídlem Botičská 1936/4, Praha 2, proti žalovanému **Krajskému úřadu Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín, za účasti **Zlínského kraje**, se sídlem tř. Tomáše Bati 21, Zlín, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2005, č. 650/2005, č. j. KUZL 24333/2005-DOP/Ax/4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2007, č. j. 29 Ca 46/2006 - 70,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 23. 2. 2007, č. j. 29 Ca 46/2006 - 70, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Včasnou kasační stížností se žalobce (dále též „stěžovatel“) domáhal zrušení shora uvedeného pravomocného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 12. 2005, č. j. KUZL 24333/2005-DOP/Ax/4, a odmítnuta v části, kterou žalobce brojil proti výši náhrady za zřízení věcného břemene.

Uvedeným rozhodnutím žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Zlína, odboru dopravy a silničního hospodářství ze dne 2. 9. 2005, č. j. MMZL 5215/2005.

Tímto rozhodnutím správní orgán zřídil věcné břemeno k pozemku parc. č. 1334/9 v k. ú. Z. podle § 17 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, a založil tak povinnost vlastníka uvedeného pozemku, pana RNDr. M. U., aby strpěl na pozemku část stavby silnice III/49016. Na základě smlouvy o zřízení zástavního práva ze dne 10. 4. 2002, uzavřené mezi jmenovaným a žalobcem, je na listu vlastnictví zapsáno omezení vlastnického

práva zástavním právem smluvním. Žalobce se proto stal účastníkem řízení o zřízení věcného břemene k označenému pozemku. Rozhodnutí o zřízení věcného břemene bylo vydáno na žádost Zlínského kraje za který jednal Odbor ekonomický Krajského úřadu Zlínského kraje; ten je vlastníkem stavby předmětné silnice.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že otázka určení způsobu a výše náhrady je otázkou soukromého práva a odkázal v tomto ohledu na závěry usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 4 As 47/2003 - 50; podle něho přezkum rozhodnutí správního orgánu o zřízení věcného břemene nebo o vyvlastnění náleží do pravomoci správních soudů, avšak rozhodnutí o určení způsobu a výše náhrady je již rozhodnutím ve věci soukromého práva; v této části soud proto žalobu odmítl.

K žalobcovým námitkám zpochybňujícím oprávnění zřízení věcného břemene nezbytného pro výkon vlastnického práva ke stavbě soud uvedl, že sám vlastník (pozn. soudu: RNDr. U. – též jediný jednatel žalobce) v dopise ze dne 10. 9. 2003 adresovaném Krajskému úřadu Zlínského kraje uvedl, že připouští možnost prodeje pozemku, avšak za kupní cenu 3000 Kč za 1 m²; zástavní právo vážnoucí na něm má totiž hodnotu 30 mil. Kč. Navrhoval rovněž i další finanční kompenzace. V odpovědi (dopise ze dne 21. 10. 2003) na jeho nabídky uvedl Krajský úřad, že částkou 242 880 Kč lze akceptovat kupní cenu stanovenou platnými právními předpisy; vlastník stavby silnice dodal znalecký posudek ze dne 4. 5. 2005 znalce Ing. E. N., kterým byla oceněna jednorázová náhrada za zřízení věcného břemene. K posudku p. U. uvedl, že jeho obsahem není řešena výše věcného břemene a žádal vypracování znaleckého posudku reagující na cenu obvyklou (tržní). Soud uzavřel, že ze zmiňovaných podkladů vyplývá, že vlastník silnice nabízel jako jedinou akceptovatelnou náhradu cenu, stanovenou zmiňovaným znaleckým posudkem, zatímco vlastník pozemku požadoval cenu mnohonásobně vyšší; pro velký rozpor o přiměřenosti ceny se nepodařilo dosáhnout majetkoprávního vypořádání. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl.

Žalobce napadl rozsudek soudu kasační stížností, opírající se o důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. a domáhal se jeho zrušení.

Zdůraznil, že nesouhlasí se závěrem soudu, podle něhož žalovaný doložil, že se mu prokazatelně nepodařilo dosáhnout majetkového vypořádání s vlastníkem pozemku. Krajským soudem byl totiž ze zjištěného skutkového stavu vyvozen nesprávný právní závěr.

Možnost zřízení věcného břemene na pozemku je podle § 17 odst. 3 zákona o pozemních komunikacích podmíněna neúspěchem vlastníka stavby se majetkoprávně vypořádat s vlastníkem pozemku. Podmínkou tak je, že vlastník pozemku odmítá přistoupit na majetkové vypořádání, protože nesouhlasí s cenou, kterou vlastník stavby nabízí. Iniciátorem zřízení věcného břemene bývá tedy vlastník stavby - silnice zřízené na cizím pozemku v případě, že vlastník pozemku na takový návrh nepřistoupí; tuto skutečnost však musí navrhovatel prokázat a doložit. Iniaci majetkového vypořádání však prokazatelně vyvolával RNDr. U., tedy osoba od vlastníka stavby odlišná; vlastník stavby pouze odmítal jeho návrhy na ocenění břemene jeho podle tržní hodnoty a naopak nikdy skutečnou výši jeho hodnoty vlastníku pozemku nesdělil (ani dopisem ze dne 21. 10. 2003, ani nikdy později). Nadto, soudem zmiňovaný znalecký posudek byl vypracován až 4. 5. 2005 a jeho účelem bylo stanovení jednorázové náhrady za zřízení věcného břemene.

Z korespondence mezi vlastníkem stavby a vlastníkem pozemku v žádném případě nelze učinit závěr, že se stranám nepodařilo dosáhnout majetkového vypořádání

a že tento neúspěch jednání odůvodňuje zřízení věcného břemene. Navíc důkazní břemeno k takovému závěru má zřizovatel věcného břemena. Soud tak učinil závěr, pro který nemá oporu ve správním spise; navrhl proto rozsudek krajského soudu ke zrušení a vrácení věci k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti označil úvahy stěžovatele za spekulativní a motivované snahou navodit situaci, že vlastník pozemku měl vůli se dohodnout. Tak tomu však nebylo. Upozornil rovněž na znalecký posudek ze dne 4. 10. 2004 znalce Ing. N., který je rovněž součástí správního spisu, s ním byl vlastník pozemku seznámen a který obsahoval stanovení ceny zmíněného pozemku pro účely jeho případného výkupu. V dalším odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a navrhl zamítnutí kasační stížnosti jako nedůvodné.

Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, avšak ze zcela odlišných důvodů, než které uvádí stěžovatel. Podle § 109 odst. 3 je Nejvyšší správní soud vázán důvody kasační stížnosti; to však neplatí, bylo-li řízení před soudem zmatečné [§ 103 odst. 1 písm. c)] nebo bylo zatíženo vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé, anebo je-li napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné [§ 103 odst. 1 písm. d)], jakož i v případech, kdy je rozhodnutí správního orgánu nicotné.; ke zmíněným pochybením či vadám přihlíží soud ex officio.

Nejvyšší správní soud při posouzení věci vycházel především z usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 8. června 2007, č. j. Konf 4/2007 - 6, a z nové právní úpravy, na danou věc se vztahující.

Dne 1. ledna 2007 nabyl účinnosti zákon č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění), upravující podmínky odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a přechod vlastnického práva nebo nabytí práva odpovídajícího věcnému břemenu k tomuto pozemku nebo stavbě pro dosažení účelu vyvlastnění stanoveného zvláštním zákonem, poskytnutí náhrady za odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě, jakož i zrušení odnětí nebo omezení vlastnického práva nebo práva odpovídajícího věcnému břemenu k pozemku nebo ke stavbě a navrácení těchto práv jejich dosavadnímu nositeli [§ 1 odst. 1 písm. a), b), c) cit. zákona].

Část sedmá cit. zákona pak upravuje projednání vyvlastnění v řízení před soudem v ustanovení § 28 odst. 1 tak, že k řízení ve věci vyvlastnění, která má být projednána v občanském soudním řízení – s poznámkou, že jde o § 244 až 250l o. s. ř. – je v prvním stupni příslušný krajský soud. Tato úprava tedy výslovně svěřuje projednání vyvlastnění řízení před soudem v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř., upravující řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem, v ustanoveních § 244 až § 250l.

V části osmé zákona č. 184/2006 Sb., obsahující společná, přechodná a závěrečná ustanovení, § 30 předepisuje, že nestanoví-li tento zákon jinak, postupuje se v občanském soudním řízení ve věcech vyvlastnění podle občanského soudního řádu. Jinou úpravu v tomto ohledu zákon neobsahuje; to znamená, že počínaje dnem 1. 1. 2007 náleží rozhodování v těchto věcech soudům v občanském soudním řízení, bez ohledu na to, že sám vyvlastňovací akt byl vydán před tímto datem.

V souzeném případě bylo napadené rozhodnutí vydáno žalovaným dne 12. prosince 2005. Žalobu proti němu podal žalobce dne 14. 2. 2006, tedy ještě před účinností zmíněného zákona, jež pozměnil příslušnost soudů k rozhodování o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě. Soud proto zvažoval, zda se nová právní úprava vztahuje i na soudní řízení, zahájená podáním žaloby před její účinností.

Předmětná novela zákona o vyvlastnění výslovně neřeší problematiku střetu staré a nové úpravy ve vztahu k již běžícím řízením o žalobách proti rozhodnutím v těchto věcech. V takovém případě je ovšem z obecně platné zásady nepravé retroaktivity procesních norem (srov. např. nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 4. 2005, sp. zn. I. ÚS 574/03, Sb. n. u. US, svazek č. 37, nálezy č. 80, str. 105, též www.judikatura.cz), tedy aplikace nových procesních norem pro dříve započatá řízení, nutno dovodit, že v řízení bylo nutno pokračovat dle pozdějšího zákona s tím, že právní účinky úkonů učiněných dříve zůstávají v platnosti.

Nejvyšší správní soud tedy učinil závěr, že řízení o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě, zahájená před účinností zákona o vyvlastnění (tedy před 1. 1. 2007), dokončí soud, který bude po tomto datu rozhodovat, v občanském soudním řízení.

Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek (aniž by žalobu odmítl postupem podle § 46 odst. 4 s. ř. s.) a věc vrací krajskému soudu, který ji krátkou cestou předá soudu věcně příslušnému k rozhodnutí.

Žalobu podal žalobce soudu příslušnému, v žalobním petitu jasně formuloval, čeho se domáhá. Je-li z návrhu žalobce nepochybné, že věc již nespadá (pro změnu věcné příslušnosti) k projednání a rozhodnutí specializovanému senátu soudu pro věci správního soudnictví, ale má o ní rozhodovat jiný senát téhož soudu podle občanského soudního řádu, věc musí být krátkou cestou, interním neformálním postupem bez procesního rozhodování předána příslušnému soudnímu oddělení k projednání a rozhodnutí (srov. usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 20. září 2007, č. j. Konf 22/2006 - 8; obdobně rozsudek NSS ze dne 22. prosince 2004, č. j. 3 As 4/2004 - 44, Sb. NSS č. 1069/2007).

Krajský soud je v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O nákladech řízení bude rozhodovat soud v občanském soudním řízení.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2007

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu